

Taimikasvatusalased nõuanded

Nädal 18, 2017

Scandagra agronoom-nõustaja Tiiu Annuk

Porgandipõld, august 2016

Sellist kevadet ei mäletagi, kus kogu aprill on külm ja jahe ning mõnusat nädalast soojaperioodi ei olegi. Jaheduse tõttu on taimede areng aeglasem ning põllutööd viibinud. On alustatud nii kevadkülvidega kui umbrohutõrjega, kuid aktiivsem hooaeg hakkab ehk sel nädalal, kui ilmad lähevad soojemaks ning loota on, et vihma sajab vähem.

Seekordne nõuanne tuleb kartuli- ja köögiviljakasvatajatele. Kirjutame missuguse tõrjevahendiga ja kuidas saab umbrohutõrjet teha nendel kultuuridel.

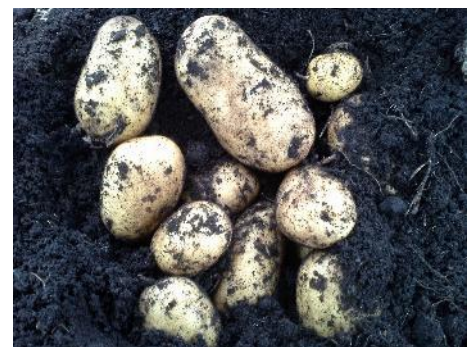
Kartuli umbrohutõrje

Loodusmärkide järgi loetakse sobivaks kartuli mahapanekuajaks toomingate õitsemise aega, selleks ajaks on muld piisavalt soojenenud ning kartul hakkab jõudsalt kasvama. Selline reegel ei kehti aga neile kasvatajatele, kes soovivad varajast kartulit saada. Et muld soojeneks ja kartul kasvaks, pannakse katteloord kuni tärkamiseni peale.

Kõige lihtsam ja tõhusam viis kartuli umbrohutõrjeks on seda teha enne kultuuri tärkamist. Kartuli tärkamiseelseks umbrohutõrjeks on lubatud kasutada mitmeid preparaate ja siinkohal lühike ülevaade erinevatest võimalustest.

Boxer 800 EC kulunormiga 4,0 l/ha tõrjub näiteks väga hästi mailasi, iminõgest, valget hanemaltsa, piimohakat, roomavat madarat ehk virna, musta maavitsa, kõrrelistest murunurmikat ja rukki-kasteheina. Mõõdukas mõju võõrkakrale, tähk-kukehirsile. Segupartneri kasutamisel võib vähendada kulunormi 2,0 l/ha.

Samuti enne kartuli tärkamist maltsa, mailase, virna, vesiheina ja ristõieliste umbrohtude probleemi vältimiseks võib kasutada mullapreparaati **Fenix**, registreeritud kulunorm 2,5-3,0 l/ha. Fenix'il on hea kuni väga hea mõju järgnevatele umbrohtudele: kahar kirburohi, põld-lõosilm, põldmagun, põld-litterhein, roomav madar e virn, harilik kirburohi, harilik vesihein, harilik linnukapsas, kesalill, kummel, valge hanemalts, raps võõrkultuurina, iminõgeselised, piimohakalised, harilik malts. Keskmise mõju: erilehine linnurohi, kannikeselised, murunurmikas, raudnõges, konnatatar, kurerehalised, põldmailane, pärsia mailane. Ebapiisav mõju: must maavits, harilik ristirohi, harilik nälghein, piimalill, hõlmlehine mailane, kollane jaanikakar. Kindlasti tuleb arvestada, et nt Fenix'i 1,0 l/ha norm ei

Kartul, august 2016

pruugi kesalille suure arvukuse korral olla piisav. Toimespektri tugevdamiseks võib Fenix'it kasutada ka paagisegus koos Mistral 700 WG'ga. Mistral 700 WG tõrjub hästi probleemseid umbrohtusid nagu nt kesalille, maltsa, kõrvikuid, vesiheina, puju, konnatatart ja ristõielisi. Sobivad kulunormid toodete segamiseks on Fenix 2,5 l/ha + Mistral 700 WG 200g/ha + mullamärgaja Bostat 0,2 l/ha.

Kartul, mai 2016

Mistral 700 WGd võib kasutada nii kartuli tärkamiseelselt kui -järgselt. Sobiv aeg kartuli tärkamisjärgseks kasutamiseks on, kui kultuur on 5-10 cm kõrgune, kuid tuleb arvestada, et teatud kartulisordid on tootes oleva toimeaine (metribusiin) vastu tundlikud. Mida suuremad on taimed, seda tundlikumad on nad Mistral'ile, seega kahjustuste vältimiseks on soovitatav toodet kasutada enne kartuli tärkamist või vähendada kulunormi 0,25 kg/ha-le. Eriti tundlikud on sordid Vineta, Gloria, Laura ja tundlikud Agria, Belana, Milva, Bellarosa, Nicola, Solaria, Vitar. Kasutades Mistral'it enne tärkamist,

on soovitatav ohaka, virna ja orasheina probleemiga põldudel lisada Titus 25 DF'i, kulunormiga 25g/ha, kuna Mistral 700 WG neid umbrohtusid ei tõrju.

Titus 25 DFi võib kasutada kartulil sõltumata viimase kasvufaasist, kuid toode toimib hästi ainult väikestele 2-4 lehe faasis olevatele umbrohtudele. Pritsimise ajastamine sõltub põllu umbrohtumusest. Titus 25 DF mõjub hästi kuni väga hästi järgnevatele umbrohtudele: orashein jt kõrrelised umbrohud, kesalill, kõrvikud, põld-lõosilm, hiirekõrv, ristõielised umbrohud, virn, vesihein. Keskpärane efekt on maltsa, puju, iminõgeste, konnatatra, põldkannikese, maavitsa, erinevalehise linnurohu ja punandi tõrjel. Halvasti tõrjub Titus 25 DF kirburohtusid, aaskannikest ja mailasi. Parim tõrjeeffekt virna tõrjel saadakse, kui see on 2 pärislehe faasis, maltsa ja kirburohtu tuleb pritsida varem (idulehtede faasis). Põldohaka tõrje on efektiivne ainult rosetifaasis. Ühe hooaja jooksul on Titus 25 DF'ga lubatud üks pritsimine või 2 pritsimist jaotatud kulunormiga. Maksimaalne kogus 50 g/ha Titus 25 DF'i hooaja jooksul. Titus 25 DF'i võib segada teiste herbitsiididega, nt kasutada Fenix 2,0 l/ha + Titus 25 DF 25 g/ha + märgaja.

Diqua koristuseelne kasutamine kartulil, 2015

Lisaks on tärkamiseelselt registreeritud kartulil umbrohutõrjeks **Diqua**. Tunneme seda toodet enamasti kartuli koristuseelse närvutajana. Diqua on kontaktse toimega ning seetõttu ei liigu ta taimemahladega edasi kartuli veel mitte tärgranud osadesse. Mõjub kiiresti kõikidele taime rohelistele osadele. Mõne päeva möödudes enamike taimede rohelistes osades, nii kultuuri kui umbrohu, on täielikult kuivanud. Seetõttu pritsitakse kartuli varaseid sorte kui 10% kultuurist on tärgranud ning umbrohud üleval. Teiste sortide puhul kui 40% on tärgranud, kuid pritsimise ajal peavad taimed olema alla 15 cm kõrgused. Diqua kulunorm kartulile umbrohu tõrjeks on 1,5-2 l/ha. Arvestada tuleb, et Diqua't on lubatud kasutada üks kord kasvuperioodil, seega kui kasutate preparaati umbrohutõrjel, siis ei või seda kasutada desikandina.

Sibula ja küüslaugu umbrohutõrje

Ainult tärkamiseelseteks toodeteks sibulal ja küüslaugul on **Stomp CS**, kulunorm 2,2-3,6 l/ha ja **Activus 330 EC**, kulunorm 2,0-4,0 l/ha. Huvitav on aga see, et sama toimeainega toode **Sharpen 40 SC** on mugulsibulal ja küüslaugul lubatud kasutada nii kultuuri tärkamiseelseks kui tärkamisjärgseks umbrohutõrjeks kultuuri 2-3 lehe faasis kulunormiga 3,3-4,1 l/ha.

Stomp CS (pendimetaaliin 455 g/l), **Sharpen 40 SC** (pendimetaaliin 400 g/l) ning **Activus 330 EC** (330 g/l pendimetaaliin) on sama toimeainega tooted, seega umbrohuspektri osa on neil sarnane. Tooted on tõhusad kõrreliste umbrohtudele nagu rukki-kastehein, aas-rebasesaba, murunurmikas, samuti kaheiduleheliste ja laialeheliste umbrohtudele nagu roomav madar e. virn, kõrvikud, iminõgesed, kummelid, vesihein, põldlõosilm, mailased, kannikesed jt. Vähene mõju kesalillele.

Sibulatele on tärkamiseelselt umbrohutõrjeks lubatud kasutada toodet **Diqua**. Toodet kasutatakse enne kultuuri tärkamist või istutamist. Kulunorm 1,5-2,0 l/ha. Kõrgemat normi kasutatakse umbrohtude suurema tiheduse korral. Umbrohtusid nagu kirburohi ja harilik punand peab pritsima esimese pärislehe faasis, roomavat madarat e. virna 2. sõlme faasis. Tuulekaera umbrohu 2 lehe faasis. Diqua on kontaktse toimega ning mõjub kiiresti kõikidele taime rohelistele osadele. **Diqua**'ga võib pritsida ka sibulaid pärast kultuuri tärkamist, kuid tuleb kasutada sobivat pritsi, et vältida pritsimislahuse sattumist tärgranud kultuurile. Kulunorm 2,0 l/ha. Vee kulu 200-500 l/ha.

Umbrohutõrjevahendit **Fenix** on tippisibulal ja küüslaugul lubatud kasutada erineval moel, enne kultuuri tärkamist ühekordsel pritsimisel kulunorm 2,5 l/ha. Jaotatud pritsimise korral esimene pritsimine peale külvi, kuid enne kultuuri tärkamist, kulunorm 1,5 l/ha. Teine pritsimine, kui kultuuril on arenenud 1-2 lehte ja uued umbrohud on tärgranud, kulunorm 1,0 l/ha. Fenix on väga laia umbrohutõrje spektriga ning spekter on ära toodud eelnevas kartuli umbrohutõrje osas.

Küüslauk, kevad 2016

Peale Fenix'i saab umbrohutõrjet teha **Lentagran WP**'ga. Lentagran WP sobib hästi hanemaltsa, iminõgese ja virna tõrjumiseks ning rahuldavalt kesalille, põldharakaladva, põldkannikese ja vesiheina tõrjumiseks. Tõrjub ka mõningaid lühiealisi kõrrelisi umbrohtusid. Nurmikate puhul toimib toode nõrgalt või üldse mitte. Lentagran WP kasutamisel varajases taime kasvufaasis peab olema ettevaatlik. Mitte kasutada seda sibula ja küüslaugu ühe lehe faasis! Lentagrani kasutamise alustamiseks on õige aeg, kui kultuuril on vähemalt 2 lehte. Ei ole lubatud segada leheväetistega. Talisibulal ühekordsel pritsimisel kulunormiga 1,0 kg/ha, jaotatud pritsimise korral 2 pritsimist minimaalse ühekordse kulunormiga 0,5 kg/ha. Maksimaalselt on lubatud 2,0 kg/ha kasvuperioodil.

Sibul 3 lehe faasis, mai 2016

Lentagran'i on soovitatav sibulal (seemnest või tippisibulast) kasutada jaotatult. Kui kasutatakse ühekordset pritsimist, on lubatud kulunorm 1,0 kg/ha. Jaotatud pritsimise korral on minimaalne ühekordne kulunorm 0,5 kg/ha, kokku maksimaalselt 2,0 kg/ha kasvuperioodil. Seega esimene kord pritsida kultuuri 2-3 lehe faasis 0,5 kg/ha. Pritsimisel peab olema ettevaatlik, sest alguses on sibul preparaadile tundlik, kuna taimedel pole veel selleks ajaks kaitsvat vahakihti lehtedele moodustunud. Korduspritsimine teha 7-14 päeva pärast 0,5 kg/ha.

Lentagran WP kasutamine küüslaugul on sarnane sibulaga, kulunorm 2,0 kg/ha kui taimel on vähemalt 3 lehte. Jaotatud pritsimise korral, kui taimel on vähemalt 3 lehte, minimaalse ühekordse kulunormiga 0,5 kg/ha, teine pritsimine teha kui uued umbrohud on ilmunud,

teistkordsel pritsimisel võib kulunormi tõsta, kuna kultuur on juba harjunud tootega. Maksimaalselt on lubatud kasutada 2,0 kg/ha kasvuperioodil.

Porgandi ja teiste sarikaliste umbrohutõrje

Fenix'i kasutamine on samamoodi nagu tippisibulal ja küüslaugul. Enne kultuuri tärkamist ühekordsel kasutamisel on kulunorm 2,5 l/ha. Jaotatud pritsimisel kasutada enne kultuuri tärkamist 1,5 l/ha ja hiljem, kui kultuuril on arenenud 2 pärislehte kasutada kulunormi 1,0 l/ha.

Porgand, august 2016

Lisaks on lubatud kasutada porgandil enne tärkamist **Mistral 700 EC**'d 0,075-0,150 kg. Mistral 700 EC tõrjub hästi järgmisi umbrohtusid: harilik kesalill, valge hanemalts, harilik hiirekõrv, linnurohi, verev iminõges, vesihein, põldmailane, põldkannike, põldsinep, harilik kurekael, põld-harakalatv, tähk-kukehirss jt. Keskmiselt tõrjutavad umbrohud: konnatatar, kahar kirburohi.

Mittetõrjutavad umbrohud: põldohakas, harilik kassitapp, piimalill, roomav madar, harilik orashein.

Sharpen 40 SC'd kasutatakse porgandil ja juurpetersellil tärkamiseelselt 2-3 päeva jooksul pärast külvi hästi haritud mullal, kus ei ole suuri mullakamakaid. Oluline on, et pritsimisvedelik jaotuks pinnasele ühtlaselt. Kulunorm 3,3-4,1 l/ha. Samamoodi kasutatakse ka **Stomp CS**'i, kulunormiga 2,2-3,6 l/ha. Lisaks saab kasutada porgandil ja pastinaagil enne tärkamist **Activus 330 EC**'d, kulunormiga 4,0 l/ha. Toimespekter on eespool sibula ja küüslaugu umbrohutõrje juures ära toodud.

Kõikidel eelnimetatud kultuuridel võib kõrreliste tõrjeks kasutada nt Agil 100 EC'd. Tuulekaera jt lühiealiste kõrreliste umbrohtude tõrjeks saab kasutada väiksemaid kulunorme 0,5-0,8 l/ha, kuna need on kergemini tõrjutavad. Pikealiste umbrohtude tõrjeks nagu murunurmikas ja orashein, tuleb kasutada kõrgemaid kulunorme 1,0-1,5 l/ha. Samuti on võib kasutada toodet Leopard, kulunormiga 1,0-2,5 l/ha. Kartulile ja porgandile on lisaks lubatud orasheina ja teiste kõrreliste tõrjeks tooted Targa Super, kulunorm 0,75-2,0 l/ha ja Pantera 4 EC, kulunorm 0,75-1,5 l/ha.

Porgand, august 2016

Kui märkad oma põllul probleeme või soovid lisainfot meie toodete kohta, võta nõu saamiseks julgesti ühendust oma piirkondliku müügispetsialistiga!

MÜÜGISPETSIALISTID:

Agu Lepik	tel: 509 7396	agu.lepik@scandagra.ee	(Viljandi-, Jõgeva- ja Järvamaa)
Ahti Ahven	tel: 513 9743	ahti.ahven@scandagra.ee	(Ida- ja Lääne-Virumaa)
Andres Rebane	tel: 507 8413	andres.rebane@scandagra.ee	(Viljandi-, Jõgeva- ja Järvamaa)
Diana Peedel	tel: 5196 8277	diana.peedel@scandagra.ee	(Tartu-, Valga- ja Põlvamaa)
Kristjan Kasearu	tel: 501 9475	kristjan.kasearu@scandagra.ee	(Tartu- ja Põlvamaa)
Mart Toomsalu	tel: 513 2955	mart.toomsalu@scandagra.ee	(Harju-, Järva-, Rapla- ja Saaremaa)
Sandra Hellat	tel: 5388 5920	sandra.hellat@scandagra.ee	(Pärnumaa)
Teet Tali	tel: 507 1864	teet.tali@scandagra.ee	(Võru-, Valga- ja Põlvamaa)
SÖÖTADE MÜÜK:			
Merje Kask	tel: 5346 0805	merje.kask@scandagra.ee	(Lääne-, Saare- ja Hiiumaa)
Raimo Loorberg	tel: 518 5044	raimo.loorberg@scandagra.ee	(Viljandi- ja Järvamaa)
Magnus Ott	tel: 513 8322	magnus.ott@scandagra.ee	(Lõuna-Eesti, Viru- ja Jõgevamaa)

